

2024 – De Strandhelden

#DeStrandhelden

De basis bleef dezelfde formule: lokale vrijwilligers die dagelijks het strand opruimen en door hun actie dagtoeristen en passanten aanzetten om hetzelfde te doen.

De vele wandelaars op de strekdam konden op ons activiteitenbord zien dat er een opruimactie gepland stond en besloten om 's avonds terug te komen en aan te sluiten.

We gingen in 2024 voor een nieuwe look aan het stranddorp. Er werd een billboard gemaakt en geplaatst met een mooie tekening en klinkende boodschap. Aan dit bord werd de nieuw gemaakte speel-o-theek (project met O.666 van Koning Boudewijnstichting) geplaatst om gevonden speelgoed opnieuw uit te lenen en werden mensen gestimuleerd om grondstoffen (plastics) te verzamelen om dergelijke bakken te kunnen maken. Ook kon men aan de billboard peukenhouders ontlenuen.

Sensibilisering

Ons kunstwerk Wasted Poseidon is na 2 jaar dienst thuisgebleven en werd niet op strand opgesteld. Er zou een nieuw beeld gemaakt worden van afval in kader van Ensor24, maar dit is wegens tijdsgebrek niet gelukt.

Tijdens het ruimen merken we zoals steeds een sterk sensibiliserend effect op de strandganger. Als bezoekers zien dat burgers opruimen beginnen ze hierover na te denken, hun eigen afval samen te rapen of zelf met ons meehelpen om rondslingerend afval op te ruimen.

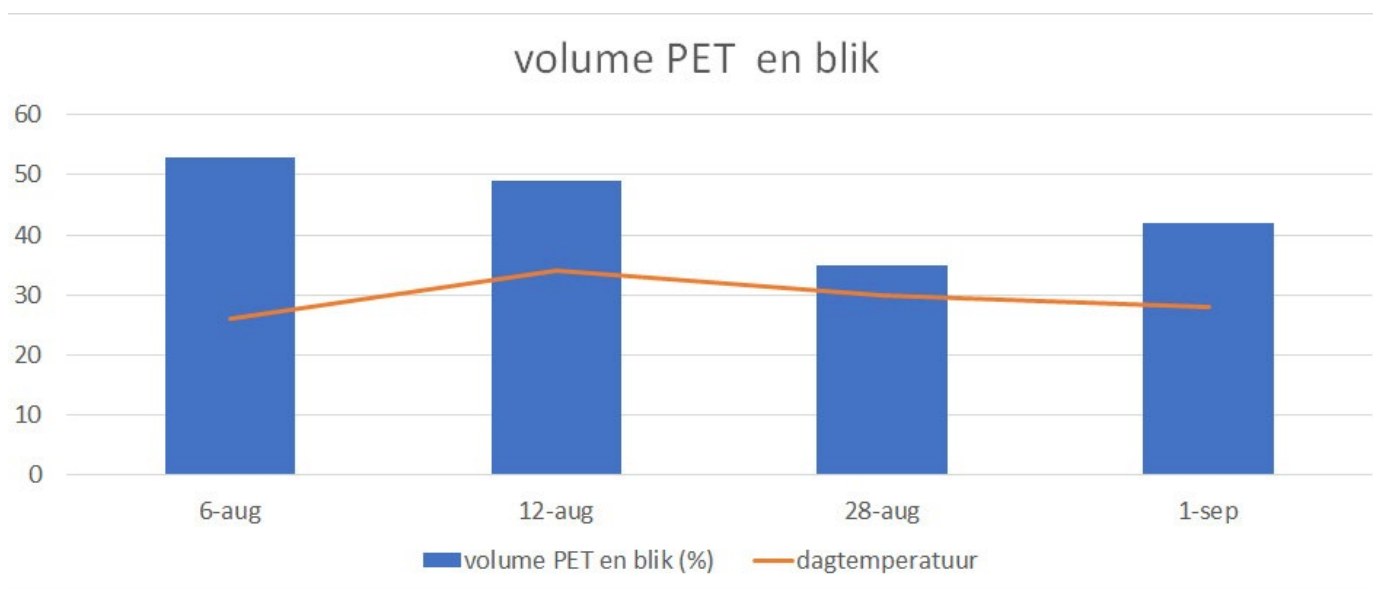
Elk jaar trachten we een andere opstelling van transparante **educatieve buizen** te voorzien. Dit jaar hebben we slechts 2 buizen geplaatst langs beide zijden van de Vulbak. Onze peukenbuis is na 6 jaar eindelijk helemaal vol geraakt. Naar schatting zitten er meer dan 100.000 peuken in.

Steekproeven

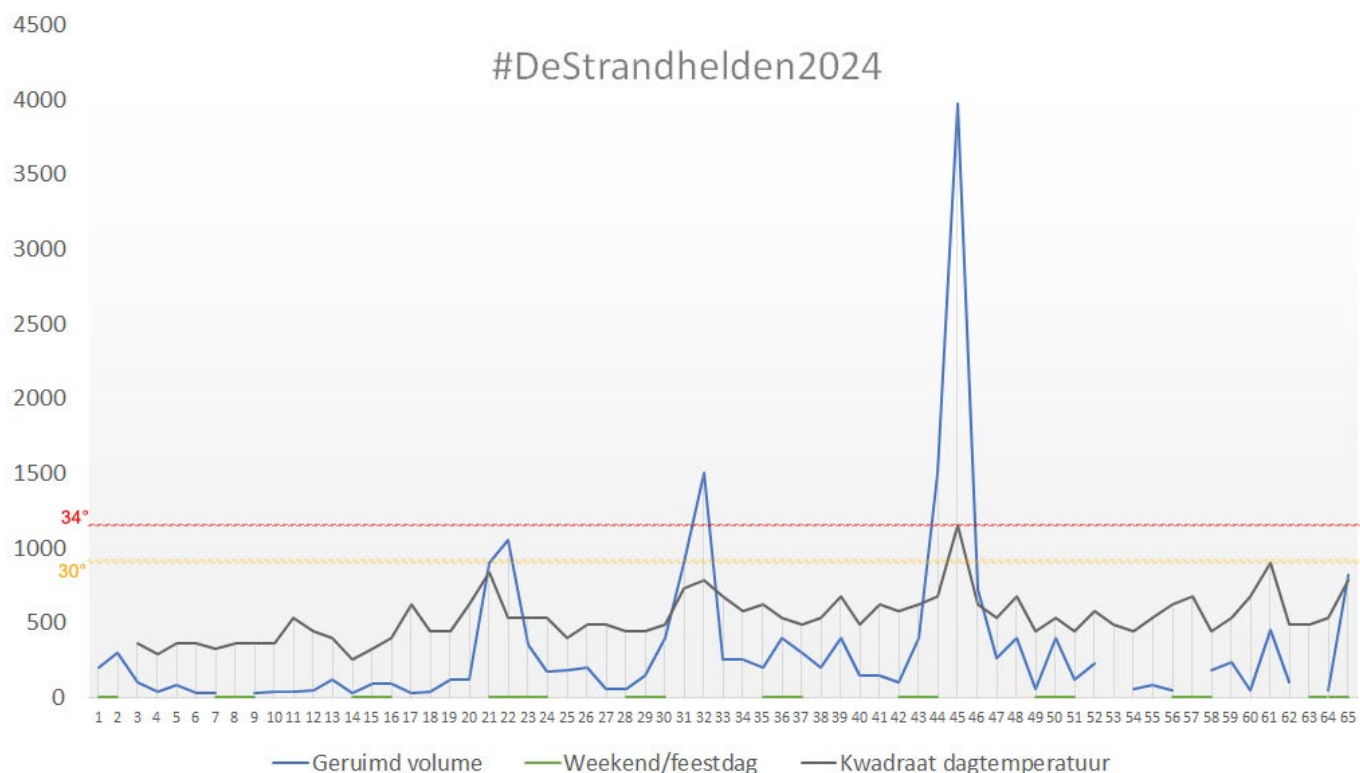
Er werden dit jaar 3 - niet gerichte -steekproeven genomen en **PEUKEN** geteld die wezen op een gemiddelde van 733 peuken die werden geruimd per dag. Deze steekproeven zijn echter niet representatief te noemen wegens mogelijke schommelingen in drukte en oppervlakte aangepakt strand.

PET en blik maakt voor een groot stuk deel uit van de het totale volume geruimde afval op strand. Het zou logisch klinken dat het volume vergroot naarmate de dagtemperatuur stijgt. Volgens de 4 steekproeven die werden genomen is dat niet steeds het geval. Er spelen dus ook andere factoren mee die ervoor zorgen dat het volume van een derde tot meer dan de helft van het volume uitmaakt.

Er werd een **brand audit** gedaan op 29 augustus waarbij ook andere organisaties City to Ocean en Fair Resource Foundation hebben hieraan deelgenomen. Hierbij werden alle merken opgelijst die in een steekproef strandafval van de dag voordien aanwezig waren. Zwerfvuil is een maatschappelijk probleem dat ter bestrijding een holistische aanpak nodig heeft. Met een brand audit verleggen we de focus op de producent. Niet enkel de consument is verantwoordelijk voor de verpakking die de producent heeft gekozen. Zij moeten de terugname van hun verpakkingen maximaliseren ipv de verantwoordelijkheid ervan enkel op de consument en gemeentes te schuiven. Deze gegevens zullen meetellen in de globale campagne van [#breakfreefromplastic](#) en zullen eerstdaags worden gepubliceerd.

Resultaten geruimd afval

We merken al enkele jaren dat de geruimde hoeveelheden zeer goed meevallen op dagen dat de dagtemperaturen onder een bepaalde drempel blijven.

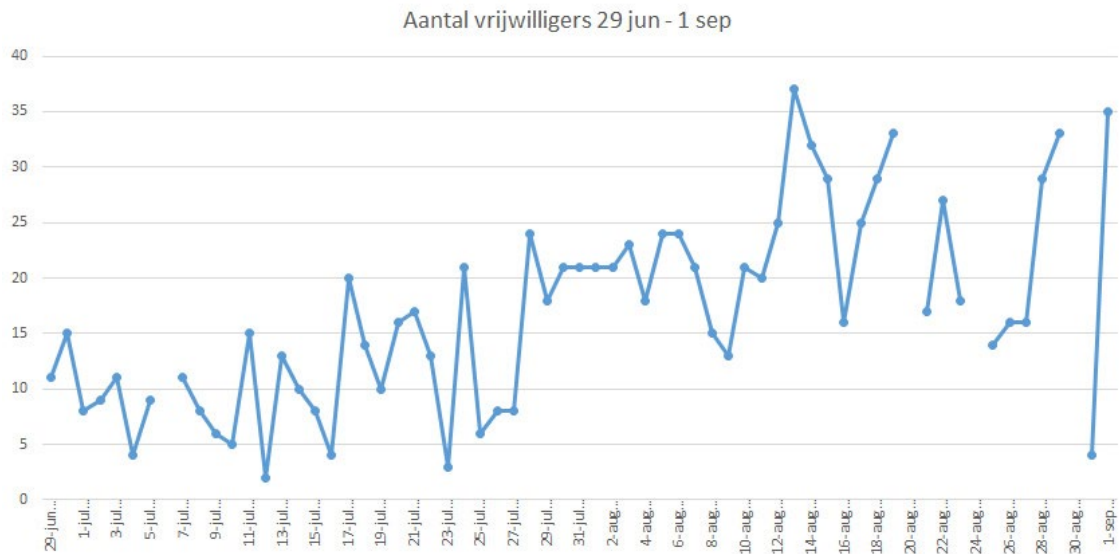
Maar, deze zomer waren de weersomstandigheden uitzonderlijk. Meerdere records werden verbroken:

- 1) Er werd **een record hoeveelheid volume strandafval** opgehaald door onze vrijwilligers over de gehele zomer
- 2) Er werd een **recordaantal vrijwilligers opgetekend** over de gehele zomer
- 3) Het **dagrecord geruimd afval is verhoogd** met 800 liter tot 3.970 liter geruimd afval (3.200 in 2022)

Aantal dagen open: 61

TOTAAL: 20.040 liter   **328,52 liter per dag**   **1025 vrijwilligers**
20,2 liter per vw   **16,8 vw per dag**

	volume	% totaal	vrijwilligers	% totaal	dagen open	% totaal
Juni	500	2,50%	26	2,54%	2	3,28%
Juli	7.255	36,20%	343	33,46%	30	49,18%
Augustus	11.465	57,21%	621	60,59%	28	45,90%
September	820	4,09%	35	3,41%	1	1,64%
TOTAAL:	20.040		1.025		61	

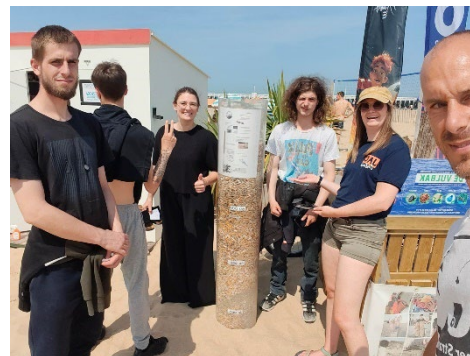

De opkomst van vrijwilligers was de hele zomer lang in stijgende lijn. Zelfs op de weinig regenachtige dagen zijn mensen komen opdagen om mee te helpen.

Als de temperatuur boven een bepaalde drempelwaarde komt zien we dat we nog steeds als versterking kunnen dienen voor de gemeentelijke diensten. De beelden van bergen afval rond een afvalbak zijn evenwel schaars in Oostende vergeleken met enkele andere badplaatsen aan de kust. Het fenomeen van bijplaatsing rond afvalbakken lijkt sterk te zijn verbeterd over de jaren door de wijziging van infrastructuur.

Na de strandfestivals Ostend Beach is de strandcabine de ideale basis om het terrein te inspecteren en achtergebleven resten in kaart te brengen om als advies door te spelen aan de organisatoren. Al enkele jaren hebben we enkele teambuildings hebben laten vertrekken vanuit de strandcabine.

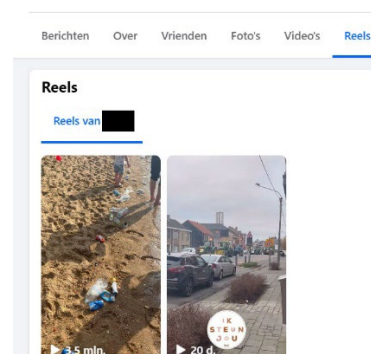
Ook hebben we dit jaar enkele keren samengewerkt met VOLT en steekproeven genomen voor peuken. Deze jongeren waren zeer enthousiast over de langetermijn doelstelling van deze steekproeven.

Dagrecord geruimd volume op 12 augustus

De voorspellingen van het KMI wezen al dagen op voorhand over de grote hitte die ons land zou treffen. Het laagtij vroeg in de middag en de extra ingelegde treinen waren voor ons de doorslaggevende factor om het de bevoegde diensten vooraf te verwittigen voor een herhaling van 19 juli 2022. Toen werd het vorige dagrecord van 3.200 liter geruimd en zijn beelden viraal gegaan over een vloedlijn die vol ligt met afval. En ook toen hadden we met enkele vrijwilligers van Habbekrats al van 's middags 500 meter vloedlijn kunnen redden van de vele verpakkingen, kledij en gebruikte pampers.

Na de invasie van mensen uit het binnenland zijn op deze noodlottige dag opnieuw gelijkaardige beelden verspreid via sociale media die tot 3,5 miljoen keer werden bekeken. Deze keer werd dit verspreid via iemand uit het binnenlandse en was er weinig duiding bij de beelden.

Onze organisatie heeft 's avonds gelijkaardige beelden verspreid, mét duiding en beeld en van vrijwilligers die aan het opruimen waren. Ook hebben we in de nasleep op sociale media, net zoals in 2022, veel tijd gestoken in het plaatsen van beelden op sociale media waarbij strandgangers met ons aan het meeruimen waren. Dit, als tegenwicht voor het recuperen van dergelijke situaties door racistische geïnspireerde individuen, organisaties of partijen.

(links: 2022 – rechts: 2024)

Door het inspireren van strandgangers om met ons mee te helpen buigen we frustraties van de bevolking om in een positieve beweging met veel impact op verschillende niveaus. Dit is een effect dat gemeentelijke werkers niet kunnen teweegbrengen.

Er werden op deze dag trouwens weinig gemeentelijke werkers op strand gezien. En al zeker niet aan de vloedlijn. Dit is nochtans de locatie die het grootste ongenoegen teweegbrengt bij de bevolking wat betreft zwerfafval.

Wederkerige voorwerpen

Er was al in voorgaande jaren een sterke verbetering opgetekend van bepaalde terugkerende afvalitems. Plastic rietjes zijn papier geworden, doppen hangen aan de flessen, plastic bestek is hout geworden.

We zien echter dat er nog steeds veel zaken achtergelaten worden die perfect bruikbaar zijn.

Strandspeelgoed wordt al enkele jaren terug in circulatie gebracht. Onze gehele voorraad werd opnieuw verdeeld vanaf onze cabine en ook in Mariakerke, waar we sinds dit jaar in het amfitheater een strandbib hebben voor speelgoed. Deze box hebben we maar liefst 4 keer opnieuw moeten aanvullen.

Kledij en textiel blijven sterk aanwezig onze vondsten. Wat herbruikbaar is hebben we niet altijd meer kunnen bijhouden omdat we te weinig ruimte hebben. Veel mensen komen naar onze cabine als ze iets verloren hebben. Niet enkel voor gsm's, maar ook slippers of schoenen. Hiernaast vinden we ook veel juwelen, abonnementen en

De **ELECTRONISCHE WEGWERP VAPER** zijn nog sporadisch vindbaar. In het begin vulden we dit aan in een educatieve buis, maar na telkens een lege buis aan te treffen de dag erop zijn we dit gestopt omdat we niet weten wie dit steeds hergebruikt (gevaar voor jongeren).

Goedkeuring aanvraag

Alhoewel we een aanvraag voor een werfcabine hadden ingediend bij dienst Vergunningen werd dit **niet** goedgekeurd. We hadden hierover ook geen enkel bericht gekregen. De extra ruimte zouden we nochtans goed kunnen gebruiken, want onze strandcabine is te klein voor een uitbreiding van onze activiteiten.

In deze aanvraag stond ook dat wanneer een werfcabine niet mocht, we toch een gewone strandcabine konden plaatsen. Blijkbaar werd deze - **in vet geplaatste** - alinea niet gelezen en werd onze cabine pas eind juni door het Schepencollege goedgekeurd. Gelukkig hebben we de strandcabine nog net kunnen plaatsen voor aanvang zomervakantie.

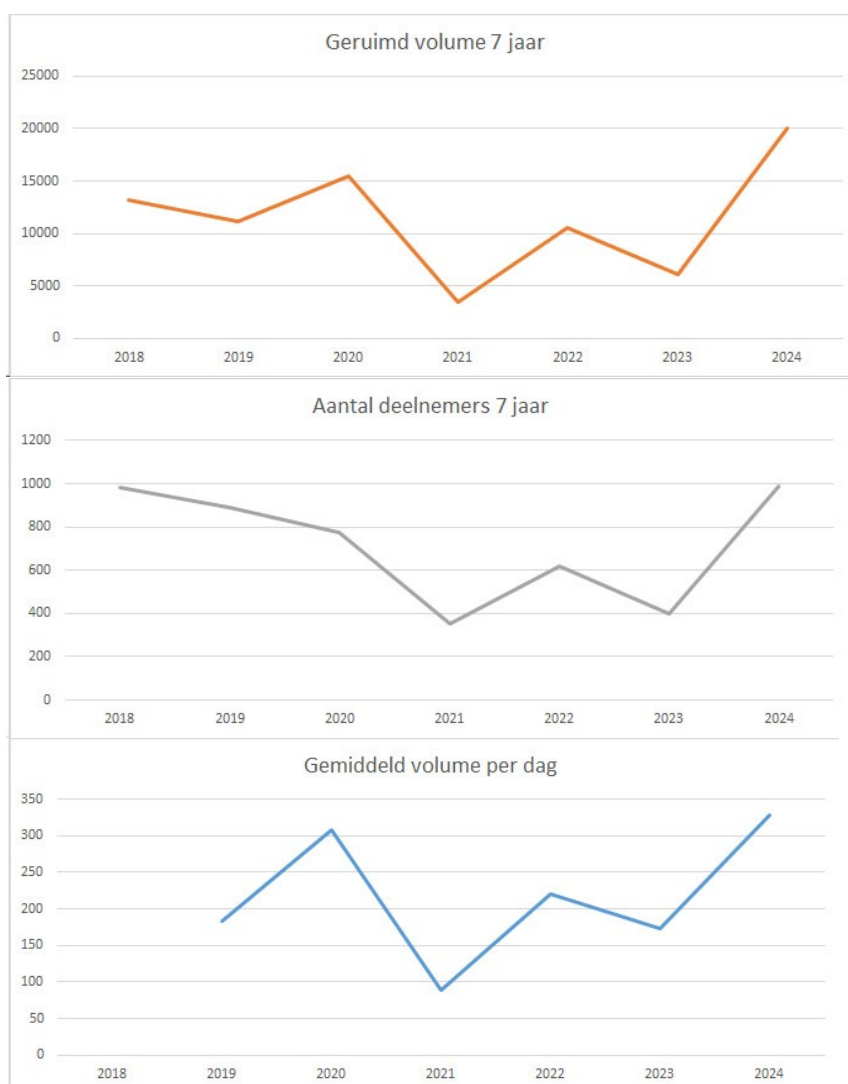
Graag zouden we de werkhuisen inschakelen om een nieuwe cabine te maken die voldoet aan onze behoefte tot uitbreiding en de vereiste strandreglementering.

Resultaten op 7 jaar #DeStrandhelden

We zien dat dit project in eerste instantie – logischerwijs – valt of staat met de weersomstandigheden. Als er minder goed weer is komt er minder volk kijken en valt er ook weinig afval en gegevens te rapen.

Na de dalende lijn in de grafiek van geruimd afval werd een record aan geruimd volume opgetekend. De grafiek is sterk gecorreleerd met de opkomst van vrijwilligers. Maar, of dit komt doordat er meer afval ligt (ergo: beter weer) dat er meer vrijwilligers komen is kip of ei.

De laatste grafiek is mogelijks belangrijker voor de evolutie in het volume van geruimde afval. Als het volume per deelnemer daalt zou dit een duidelijke verbetering van de situatie moeten betekenen. Maar, in deze grafiek hangt natuurlijk ook af van de ervaring in het ruimen zelf. De laatste jaren werken we met een vaste basis aan vrijwilligers die meer ervaren zijn in afvalruimen, wat dus ook deze grafiek kan beïnvloeden.

Adviezen

Handhaving: Naast het sensibiliseren en aangepaste infrastructuur is **handhaving** één van de drie pijlers om zwerfvuil adequaat te bestrijden. Deze pijler is – behalve handhaving op peuken - momenteel onbestaande op het strand. Gezien de pakkans voor sluikestorten op het strand nihil is kunnen we maar vaststellen dat de impact op het gedrag van mensen beperkt zal blijven.

Nochtans moet dit naar onze mening mogelijk zijn om sluikestort vast te stellen. Als er voldoende wordt gecommuniceerd dat men best een ligplaats kiest die moet proper zijn, of dat een ligplaats door de bezoeker eerst moeten opgeruimd worden voor men er plaatsneemt, kan er makkelijk worden vastgesteld dat achtergebleven afval van de bezoeker is tijdens vertrek. Dit kan een pilootproject zijn voor de gehele kust.

(bovenstaande alinea komt uit evaluatieverslag 2023)

We merken dat de bevolking een zeer groot ongenoegen uit tegenover de straffeloosheid bij het niet respecteren van onze stranden door strandbezoekers.

Preventie: Als we zien dat **PET en blik** een aanzienlijk aandeel in het totaal geruimde volume heeft, zou een terugnamesysteem heel besparingen voor de stad opleveren. Er zullen minder grote afvalkorven moeten geplaatst worden en ook minder tijd moeten besteed worden aan het leegmaken ervan. Blikken op het strand betekenen ook een veiligheidsrisico. Een gescheurd blik kan lelijke wonden veroorzaken. Redders zijn hiervoor een eerste aanspreekpunt waardoor opnieuw de veiligheid in gedrang komt.

Spreading: In een systeem waar veel variabelen aanwezig zijn – zoals mensen die opeengepakt zitten - is de kans groter dat er zaken verkeerd lopen. Mensen zijn verantwoordelijker op plaatsen waar ze meer ruimte hebben en zouden best gespreid worden over een groter oppervlakte. Dit zou ook de veiligheid ten goede komen.

Communicatie: Op vlak van **communicatie** naar de strandbezoeker toe dus weinig of geen verbetering gezien. Er wordt naar onze mening onvoldoende gecommuniceerd over het correct deponeren van afval en veiligheid. Ook op of aan de afvalbakken kan gecommuniceerd worden over bijplaatsing. De Beachteams werden door niemand van ons zomerteam gezien.

(bovenstaande alinea komt uit evaluatieverslag 2023)

Capaciteitsverhoging:

Op drukke dagen is een verhoging of betere sturing van mankracht bij alle diensten een noodzaak. Meer mensen betekent meer noden, zeker als ze geconcentreerd zitten op een bepaalde locatie.

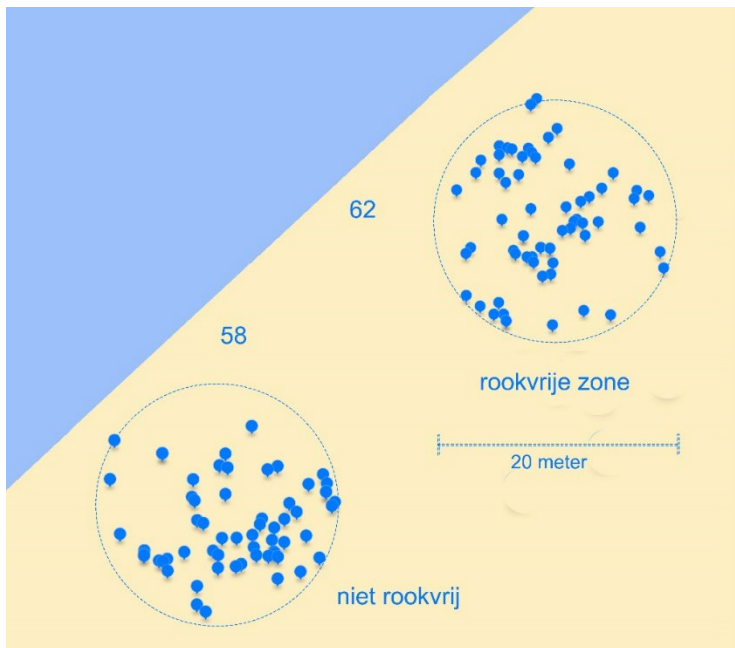
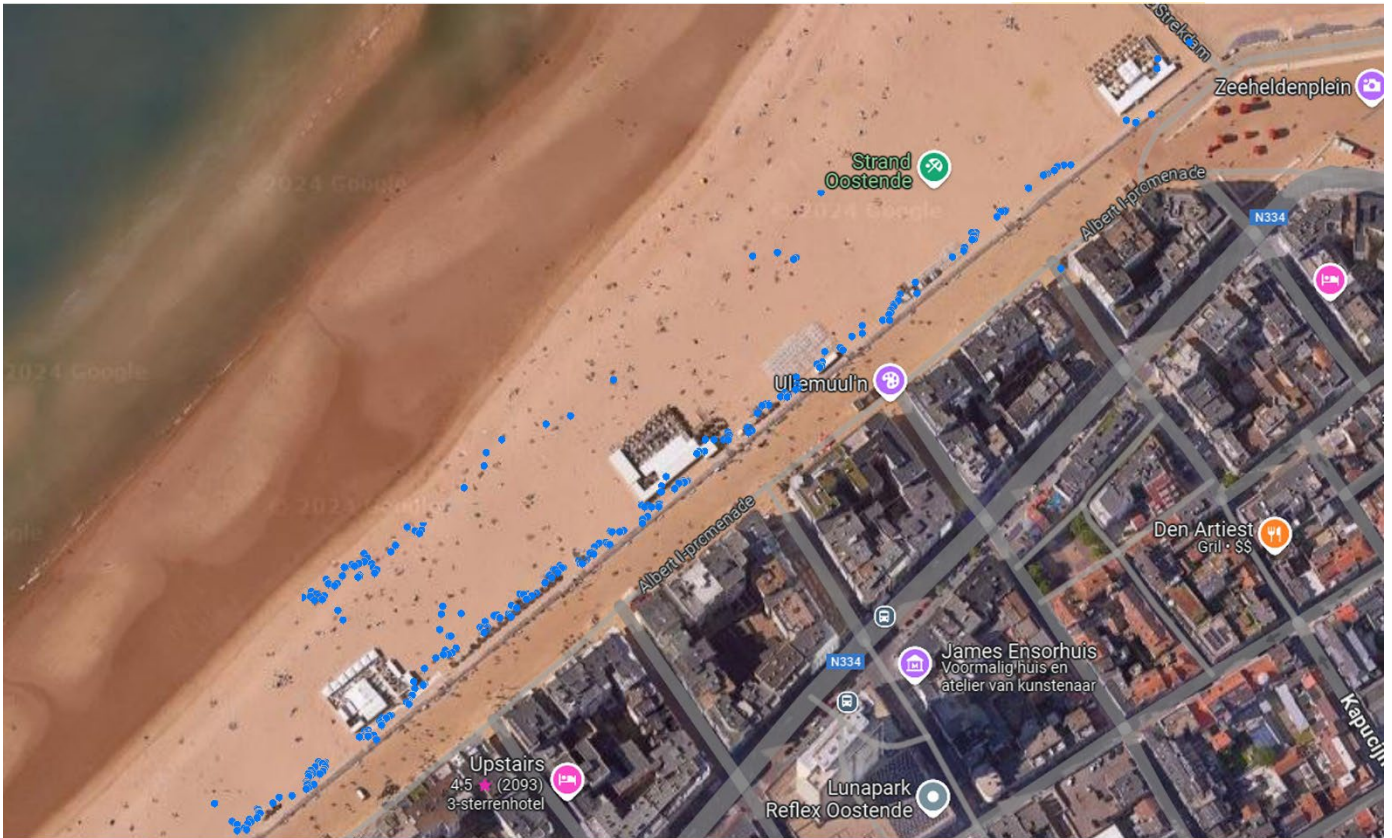
Mensen moeten op dagen met grote drukte en laagtij vroeg op de middag bewust zijn dat het water snel opkomt. Dit is een kans voor het beachteam om mensen te informeren aan de vloedlijn. Het afval dat er drijft op drukke dagen is niet altijd met opzet, als je ziet dat er veel parasols, handdoeken en kledij tussen zit.

Peuken: Een aanzienlijk deel van de **peuken** ligt aan de voet van de dijk. Ze worden er gegooid of komen van de dijk afgewaaid. Vooral ter hoogte van de zitbanken zien we een concentratie van peuken. Dit kan makkelijk gecounterd worden door aan de metalen balustrade een peukenhouder te voorzien voor rokers die op de banken zitten.

(bovenstaande alinea komt uit evaluatieverslag 2023)

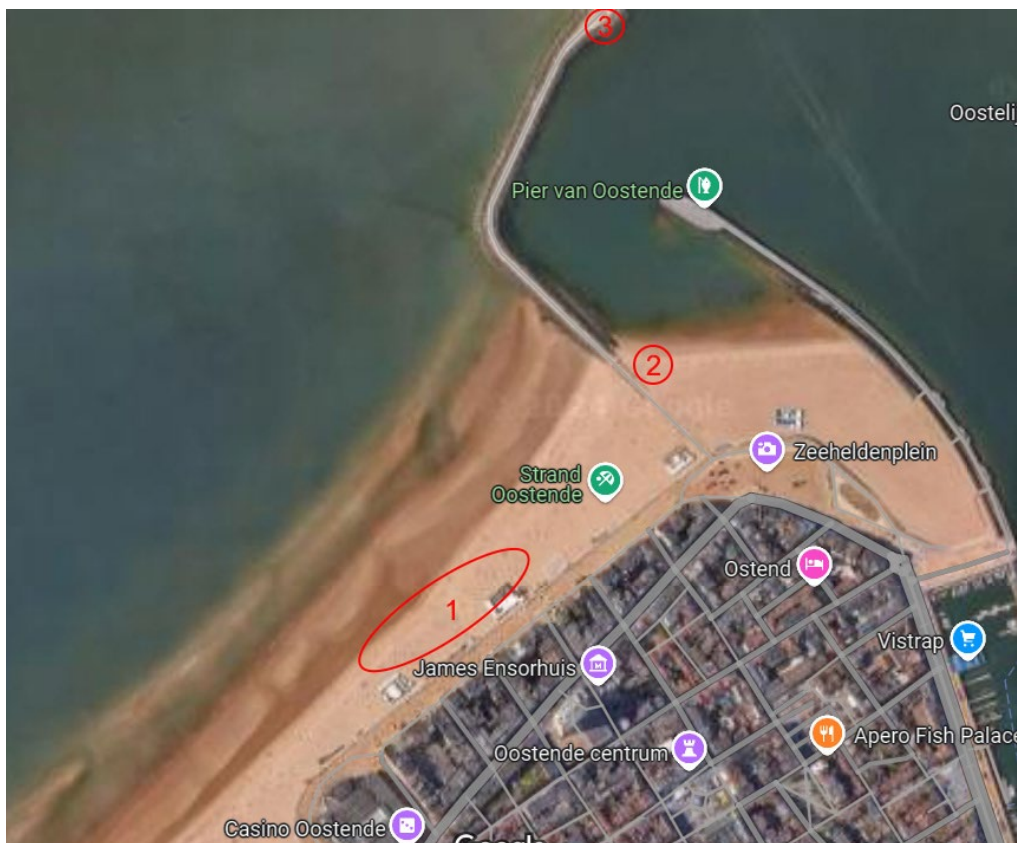
Via digitale mapping hebben we via 3 steekproeven de peuken aan de grens dijk/strand kunnen in kaart brengen.

Een steekproef dit jaar wijst ook uit dat rookvrije stroken niet het gewenste effect hebben. In een straal van 20 meter rondom de communicatiepalen waar "rookvrij strand" en geen "rookvrij strand" staat aangeduid, is er nagenoeg bijna geen verschil. Sterker nog: op het rookvrij strand lagen er iets meer peuken. Is het beachteam hiervoor niet ingezet of is de communicatie naar de strandbezoeker niet duidelijk?

Afvalkorven:

- 1) Afvalkorven in deze zone moeten frequenter worden geleegd op dagen met grote drukte. De realiteit is dat veel mensen weinig moeite doen om zich met hun afval naar de eerstvolgende afvalbak te begeven. Als er niet gecommuniceerd wordt om bijplaatsing tegen te gaan (op de afvalbakken zelf), is frequenter legen de boodschap.

- 2) De afvalbak op deze plaats heeft een grotere ingang nodig. Veel strandbezoekers passeren hierlangs om terug naar huis te gaan. We zijn al enkele jaren bezig deze afvalbak te ontdoen van verstopping en bijplaatsing.

3)

Dit jaar is op het eind van de strekdam een betonblok ontdekt die vol lag met blikken. Er zaten blikken tussen met einddatum 2014. We vermoeden dat deze blokken een vangnet zijn voor drijvende objecten die door de stroming in de blokken terechtkomen.

Gezien er enorm veel belangstelling is voor de kunstwerken en educatieve buizen rond de cabine zouden we graag de inzet hierop naar volgend jaar toe vergroot zien. Een **grotere cabine of ruimte** zou ons in staat stellen om mensen beter te informeren en een circulair project uit te voeren. Er zijn hier voorbeelden van terug te vinden aan de kust in Nederland.

(bovenstaande alinea komt uit evaluatieverslag 2023)

Gezien de vele verloren en gevonden objecten in ons bezit kunnen we dienen als **lost-and-found-punt** en zou de politiediensten sterk kunnen verlichten. Hiervoor staan uiteraard meer middelen tegenover.